

Galenus huic musculo (quod forte illum primus inuenisset, aut quod alij Dissectores illum flectendi opificem non recensuissent) fuit, ut in secundo de Administrandis sectionibus hunc solum posse popliteum flectere, aut maxima potentia praeditum esse scripserit. Mihi uero non modo haud maxima potentia ad tibiam flectendam ualere uidetur, sed nulla prorsus. Quandoquidem musculus hic obliquus recto motui praefici nequit: deinde adeo est inualidus, ut ne tantillum tibiam sursum uellere possit. Ad haec, nulla huic cum reliquis tibiam agentibus est proportio, quum breuissimus & tenuissimus sit, femorisque ossi, & multo minus illi ossi quod sacri ossis lateri commissum uidemus, non conascatur. At haec inter secundum exactius multo obseruabis, quum hic musculus inuentu facilis sit. ilico namque ac surae musculi à femoris capitibus enati, à femore liberantur, ac deorsum reflexi pendunt, is musculus est admodum conspicuus. Priusquam uero ex dissectionis ordine is delectetur, femur mouentes musculos describemus: quorum administratione absoluta, pedis, & deinde digitorum motoribus nos accingemus, in quorum Anatome obliquus hic in poplite latitans musculus spectandum se offert: ac ostendit pariter, num commune aliquod munus obeat cum superiori radium in pronum mouente musculo.

DE MUSCULIS FEMUR MOVENTI
bus. Caput LVI.

Femoris mo-
uus.

Primus fe-
mur mouen-
tium.

Secundus fe-
mur mouen-
tium.

FEMUR decem, aut si in maximum redigantur numerum, quatuordecim proprijs agitur musculis, qui id extendunt, flectunt, inorsum alteri cruri adducunt, extrorsum in latus amouent, & circumagunt. Flectitur itaque femur ad inguina, nobis id sursum antrosumque ferentibus. Extenditur autem nobis deorsum, & uersus terram id deducuntibus. Summam autem extensionem habet stantibus, tunc maxime quum uni pedi innitentes, alterum crus in posteriora, quam licet remotissime protendimus. Vnde etiam merito Natura magnis & fortibus multisque musculis extensionem concedidit, quos iam enitar persequi, cum Galeni ordinem seruaturus, quem ad calcem decimi quinti de Partium usu est secutus. Is namque longe mihi potior, & ex aliorum dissectionis procerum suffragio magis descriptus apparet, quam is quo coxae articuli musculos in secundo de Administrandis sectionibus aggreditur. Primus itaque ipsorum sub summa cute consistit, alterius lateris natem praecipue efformans. Exoritur enim lato & admodum carnoso principio, ex tota spinæ ossis ilium posteriori parte, quæ uersus os sacrum magis eminet, deinde etiam spinæ superioris regionis portionem quoque suo exortu apprehendit. Infimam autem sui exortus partem à coccygis ossis & infimi ossis sacri posteriori sede assumit: in qua etiam sede unius lateris musculus, musculo alterius lateris contiguus uisitur. Ex his ilium ossis spinæ sedibus, & sacro osse, & coccygis osse musculus uelut ex semicirculo pronatus, in corporis latus nonnihil oblique deorsum proropat, totum coxendicis articulo superuectus. Vbi uero articulo infernitur, gracilior angustiorque tantisper efficitur, donec in latum & ualidum finiat tendinem, quo exteriori magni femoris processus parti secundum ipsius longitudinem oblique inferitur. Principium enim insertionis paulo sub superiori eius processus apice nonnihil uersus anteriora molitur: hinc deorsum in posteriora modice descendens, & magnam eandemque ualidam sui tendinis portionem, in processus eius radicem, longa linea secundum femoris posteriora inferens. Secundus magna ex parte primo femoris musculo substratus, ab anteriori superiori ossis ilium spinæ regione lato quoque & carneo exortu enascitur, totam fere ilium ossis spinæ sedem occupans, à qua primus initium non mutauit. Verum hac tantum sede secundus musculus non contentus, ab ilium ossis dorso, ubi primus musculus ab osse primū abscedit, sub illo quoque enascitur, adeo ut huius quoque initium tanquam ex semicirculo prodeat, posteriori sua sede, etiam in exortu primo musculo subiectum. Ex hac ossis ilium sede deorsum oblique nonnihil ad latus descendit, ut sensim arctior redditus, primum musculum totus subeat, articulum quoque coxendicis integens: cuius regione in membraneum, sed ualidum tendinem cessat, qui elatori magni femoris processus parti implantatur: anteriorem quoque processus regionem aliquantulum comprehendens, latamque & transuersam insertionem (si cum primo conferatur) molitus. Quum itaque primi musculi fibrae, quasi transuersim in latus minimum scilicet deorsum inclinatae prorrepant, secundi autem recto quasi ductu decliues, & modice admodum in latus protensa propagentur, utriusque musculi fibrae sibi mutuo x literæ modo decussatim incumbunt. Hic musculus similiter ac primus, nulla ex parte aut amplior, aut crassior, aut carnosior conspicitur, quam ubi

ubi ab ilium osse (unde principium ducit) primum abscedit, ac tertio in sterni musculo incipit. Tertius enim musculus tanto minor est secundo, quanto secundus primo. Subiicitur autem penitus secundo musculo, initium ducens ab externis & demissioribus ossis ilium dorso sedibus, ubi id coxendicis ossis nomen primum obtinet, atque id tertij musculi initium si militer latum & semicirculare est, & ut duorum primorum principia carneum, crassumque. Præterea hoc in priora modice deorsum procedens, coxendicis articuli ligamento fibrosis nexibus hæret: & arctius quoque redditum, in latum robustumque cessat tendinem, qui maiori femoris processui expansus, anteriori ipsius parti, atque adeo apici innascitur. Hic musculus admodum liuidus, & praecipue in musculosis, & non admodum obelis apparet, in quibus & secundus quā tertio incumbit pariter liuet, ut etiam tota ipsius pars primo musculo non oblecta, quæ præterquam quod liuet, etiam ualida membrana obducitur, superiori lateri primi musculi pertinet ea sede conatus, qua illum subit musculum. In obelis autem & præpinguibus nimis quam parum liuet, imò plerumque nerueæ fibrae per hos musculos exporrectæ in mulieribus per totum musculi carnosam partem, adipem nutritæ conspiciuntur: aut quum id in muliere obseruabis, in pinguedinem potius carnosas fibras porrigi asseres, quam pingues fibras in carneā molem: quod tanta pinguedine hi musculi, & potissimum primus, scatere soleant, ita commodius stratum sedentibus futuri. Quartus musculus magna etiam ex parte liuidus, & paulo minus toto teres, non autem dictorum modo amplius existit, neque cæterorum ritu ab ilium osse principium adipiscitur, at à lateribus trium inferiorum ossis sacri uertebrarum, quibus ilium ossa non coarctantur, carneum crassumque educit caput, non quidem duntaxat ab illorum ossium lateribus enatum, at nonnihil quoque ita ex illorum interna sede, ut utriusque lateris musculi sese inijs aliquando in interna ea sede contingant. Hinc in latus, seu extrorsum ab osse sacro scilicet ad femoris magnum processum transuersim excurrens, carneus aliquouisp permanet, & tandem arctior redditus, priusquam femur contingat, in teretem cessat tendinem, posteriori maioris femoris processus sedi implantatur, iuxta ipsius summum & apicem. Porro & si Galenus in decimo quinto de Partium usu libro, præsentem musculum à sacro osse enasci dixerit, & rursus in secundo de Administrandis sectionibus unum quoque à coccyge enasci testetur, non ob hoc illum alium indicasse musculum arbitrandum uenit. In libris enim de Visu partium nusquam præter quatuor ossis sacri ossa cognouisse uidetur, nulla prorsus coccygis ossis facta mentione: ac proinde ab osse sacro hunc musculum inibi prodire scripsit. In libris autem de Administrandis sectionibus ita os sacrum cognouit, quemadmodum in libro de Ossibus id enarratur, ut scilicet tribus tantum uertebris Galenus id conformatum arbitrareretur, & tria ossa his tribus uertebris proxime subiecta coccyx os appellaret: interim quatuor illorum ossiculorum, quæ nos ita uocanda duximus, nullam faciens mentionem, quum non ab illis, sed à quarto, quinto & sexto ossis sacri ossibus hic quartus musculus principium mutuetur. Qui modo subsequitur musculus, aut unius, aut duorum, aut trium etiam uice prout cuique uisum erit, referri poterit. Est namque musculus iste, cuius dum tibiæ motores enarrarem, superius memini, ipsum quintum Galeni musculum ibidem appellans. Sub tribus enim posterioribus capitibus, quæ à coxendicis ossis appendice pronata, tertium, quartum, & quintum musculos tibiam mouentes constituiebant, quartum caput consistit, quod etiam obiter dum illos recensere, descriptum est. A tota igitur appendicis sede, tribus dictis iam posterioribus capitibus non occupata, ad pubis ossis usque regionem qua inferior ossium commissura finis habetur, principium ducit musculus amplius insignis, & ut semel dicam, totius corporis citra controuersiam mole maximus. Hoc principium secundum eius appendicis amplitudinem prodiens, exacte carneum uisitur, ea tantum parte excepta, quæ tribus commemoratis tibiæ musculorum capitibus proxime succedit. Hæc enim neruea admodumque ualida posteriori sede existit, sed interna sede, ut & totus musculus carnea, similiter ac reliquis musculi exortus, conspicitur. Musculus iste eiusmodi enatus principio, statim parui femoris processus radicem ad posteriorem ipsius regionem amplectitur, & deinde ab hac in acutam asperamque femoris ossis lineam continuo inferitur, quam in posteriori femoris sede secundum ipsius longitudinem deorsum à parui processus radice protendi, in primo libro dictum est. Quemadmodum itaque musculi huius principij continuus est ortus, ita quoque continua eiusdem uisitur insertio, si modo posteriorem musculi partem excipias, quam tendinem in interni femoris capitis radicem inferere modo dicam. Hæc enim pars à coxendicis appendice nerueo exortu pronata, musculum quodammodo per se efformat, qui in miram uentris amplitudinem dilatatus, deorsum recta per femoris posteriora fertur, donec denuo gracilescens, teretem tendinem in internum femoris caput inserat. Et nisi huius maximi corporis

Tertius.

Quartus.

Quintus.